

2 Sammenfatning og konklusioner

BAGGRUND OG FORMÅL

Reno Djurs ønsker at øge Direkte Genbrug på genbrugsstationerne. I dag¹ har Reno Djurs en bytteordning, hvor brugerne frit kan aflevere/afhente effekter.

Formålet med undersøgelsen har været at vurdere den nuværende ordning for Direkte Genbrug samt potentialet for øget Direkte Genbrug – altså hvor meget der yderligere kan sorteres fra de øvrige containere på genbrugsstationerne. Desuden overordnet at vurdere fordele og ulemper ved at indføre forskellige alternative ordninger.

OM UNDERSØGELSEN

Der er indsamlet data (affaldsmængde og brugeroplevelse) fra tre af Reno Djurs genbrugsstationer. Der er desuden indsamlet erfaringer fra affalds- og forsyningselskaberne AVV, ARWOS, ARC, Silkeborg Forsyning, Affald Plus og Vestforbrænding.

UNDERSØGELSENS HOVEDRESULTATER

Det vurderes, at der i dag tilgår byttecontainerne ca. 500 ton pr. år. Heraf kasseres ca. 150 ton pr. år af pladsmændene, fordi effekterne ikke umiddelbart kan afsættes. Der afsættes altså i alt ca. 350 ton pr. år gennem byttecontainerne (svarende til ca. 4,4 kg/indbygger).

Ca. 1/3 af de omsatte effekter afsættes til professionelle brugere (se afsnit 3.5), der videresælger effekterne. Pladsmænd og de andre brugere opfatter ofte de professionelle brugeres dominans som generende.

I byttecontainerne ses der generelt en stor efterspørgsel på *elektronik, udendørs ting* (fx lerpotter, havemøbler, fakler mv.), *isenkram* og *andre effekter*. *Bøger, blade, VHS'er og møbler og indbo* som afleveres er mere svært omsættelige. Hvad angår *møbler og indbo* så skyldes det dels, at nogle brugere overvurderer kvaliteten af de møbler, de stiller ind, og dels at *møbler og indbo* ofte skal stå længere, før de aftages.

Omkostningerne til den nuværende ordning er beregnet til ca. 730.000 kr. pr. år, når de sparede behandlingsomkostninger for de genbrugte effekter medregnes.

Undersøgelsen viser, at der er et potentiale for yderligere Direkte Genbrug i størrelsesordenen 500 ton. Der ses her alene på den mængde som ellers ville ende i genbrugsstationernes øvrige containere (småt og stort brændbart, jern & metal, WEEE, hård plast og rent træ). Det Direkte Genbrug vil sandsynligvis kunne stige mere end de beregnede 500 ton, men den yderligere

¹ Frem til november 2014, hvorefter konceptet blev udvidet jf. i øvrigt afsnit 1.

stigning vil så skyldes ændringer i andre affaldsstrømme - fx affald som ellers ville være blevet afleveret til andre genbrugsbutikker eller affald, som aldrig var kommet ud af rodebunken i hjemmet (se afsnit 3.3).

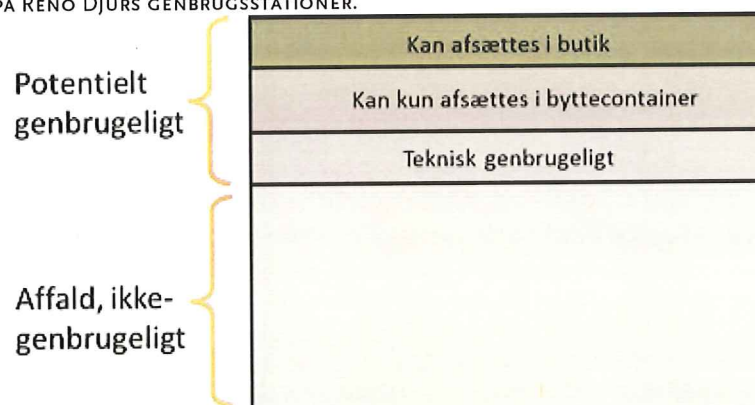
Potentialet for øget Direkte Genbrug kan bedst realiseres i en bytteordning, hvor effekterne kan tages gratis af andre brugere. Salg af effekter i en butik kræver generelt en lidt højere kvalitet, som ikke alle genbrugelige effekter kan opfylde.

Hvorvidt en effekt er genbrugelig eller ej afhænger altså blandt andet af, hvordan effekten afsættes. Derfor er genbrugelighed ved vurderingen gradbøjet i følgende underkategorier;

- Kan afsættes i butik (højere kvalitet)
- Kan kun afsættes i byttecontainer (lavere kvalitet, men efterspørgsel, hvis det er gratis)
- Teknisk genbrugelige effekter (er genbrugelige, men ingen efterspørgsel uanset om det er gratis)

I figuren nedenfor er opdelingen i kategorier og underkategorier fremstillet grafisk.

FIGUR 3-1 OPDELING AF GENBRUGELIGT OG IKKE-GENBRUGELIGT AFFALD I CONTAINERE PÅ RENO DJURS GENBRUGSSTATIONER.

De samlede mængder, genbrugelige andele samt muligheder for afsætning kan opgøres således, idet mængderne er afrundede:

TABEL 2-1 RESULTATOVERSIGT: OPGØRELSE AF MÆNGDE DIREKTE GENBRUG I DAG, GENBRUGELIGE ANDELE SAMT MULIGHEDER FOR AFSÆTNING VED FORSKELLIGE ORDNINGSTYPER.

Affaldspotentiale	Ton	% af samlede mængde på genbrugsstationerne
Samlet affaldsmængde på genbrugsstationerne	50.000	100
Afsættes i den nuværende situation gennem bytteordning	350	0,7
Heraf effekter, som aftages af professionelle brugere	120	0,2
Heraf effekter, som aftages af andre end professionelle	230	0,5
Yderligere potentiale	500	1,0
Heraf effekter, der kan afsættes i en butik (salg) og/eller i en bytteordning	200	0,4
Heraf effekter, der kun kan afsættes i en bytteordning (gratis)	300	0,6
Samlet potentiale for Direkte Genbrug, der kan afsættes	850 (350+500)	1,7
Heraf effekter, der kan afsættes i en butik (salg) og/eller i en bytteordning	320 (120+200)	0,6
Heraf effekter, der kun kan afsættes i en bytteordning (gratis)	530 (230+300)	1,1

Konklusionen er, at der er et teoretisk potentiale for at øge Direkte Genbrug fra nuværende ca. 350 ton til i størrelsesordenen 850 ton – en stigning på ca. 140 % ved en optimeret bytteordning.

Det vurderes, at kun ca. 320 ton af det samlede potentiale vil kunne afsættes ved salg i en butik – det er mindre end, hvad der i dag afsættes i bytteordningen. Denne konklusion står i kontrast til erfaringer fra andre affaldsselskaber, hvor etablering af butik har ført til en markant stigning i den omsatte mængde. Den markante stigning kan sandsynligvis forklares med ændringer i andre affaldsstrømme (se afsnit 3.3).

En bytteordning giver altså alt andet lige mulighed for at realisere en større andel af genbrugsstationernes potentiale for Direkte Genbrug end en butik. Imidlertid kan der være en større risiko for, at de afsatte effekter i en bytteordning hurtigere ender i affaldsstrømmen igen (enten helt eller delvist), eller at de afsatte effekter ikke anvendes til det oprindelige formål. F.eks. er der set eksempler på, at træstole afhentet i byttecontaineren skulle anvendes til brændsel. Herved opnås en ikke tilsigtet negativ miljøeffekt.

Det vil kræve større omlægninger og øgede personaleressourcer at realisere (hele eller dele) af det yderligere potentiale.

FORSLAG

Det foreslås, at bibeholde den nuværende ordning (byttecontainer), dog med en række forbedringer.

Det foreslås, at inddrage mere plads til bytteordningen ved at opstille endnu en container i nærheden af den eksisterende container. Det vil være en fordel, hvis de nye containere kan åbnes i siderne, så det er nemt at komme til effekter, og pladsmændene let kan danne et overblik over oprydningens behovet i containeren. Der kan fx også skabes yderligere plads ved at overdække området mellem de to containere. Det overdækkede område kan bruges til møbler og andre større effekter, som har en længere omsætningstid. Containerne inddeles i områder, som er dedikeret til bestemte typer af effekter fx bøger, service og elektronik.

Det foreslås også at indføre ordensregler for brug af byttecontainerne. Formålet med sådanne ordensregler kunne være, at sætte rammer for de professionelle brugeres brug af ordningen samt at minimere rod. Ordensreglerne kan blandt andet omfatte en maksimal grænse for opholdstid og antal besøg pr. dag.

Det er vigtigt at brugerne ved, at der er sket ændringer med ordningen for Direkte Genbrug. Reno Djurs kan derfor evt. lave en mindre kampagne, som informerer om de nye tiltag. Da der ikke længere er tale om én enkelt container, men to containere, så kunne Reno Djurs evt. vælge at omdøbe byttecontaineren til byttecenteret. Ligeledes kunne der laves en introdag/kursus for pladsmændene om den nye ordning.

Omkostninger til den optimerede ordning er beregnet til ca. 1.430.000 kr. pr. år, når de sparede behandlingsomkostninger for de genbrugte effekter medregnes.

Den optimerede ordning er således dyrere end den nuværende ordning. Samtidigt er det her, at det Direkte Genbrug kan øges mest.